Ministerie van Justitie en Veiligheid

MJenV
MRb

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Veiligheid en Bestuur

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
22 december 2023

Ons kenmerk
5108762

nota

Wapens en Jongeren

1. Aanleiding

In 2020 sloegen het ministerie van JenV, het ministerie van OCW, politie, OM, VNG, 16 gemeenten en enkele andere partners de handen ineen. Gezamenlijk gingen zij aan de slag om het wapenbezit onder jongeren terug te dringen. Onder stoom en kokend water kwam het "Actieplan Wapens en Jongeren"[1] tot stand.

Dit Actieplan is geëvalueerd door het WODC. De belangrijkste aanbevelingen waren:

- Besteed extra aandacht aan het achterhalen van de motieven voor het dragen van wapens en hoe een gedragsverandering tot stand gebracht zou kunnen worden voordat er een actie wordt geformuleerd;
- Om daadwerkelijk een gedragsverandering te bereiken bij de groep die al een wapen draagt, of waarbij het risico hierop groot is, is diepgaand en positief contact nodig met de risicojongeren;
- Acties dienen gericht te zijn op specifieke wijken en jongeren. Veel acties in het Actieplan zijn gericht op een brede doelgroep, in een enkel geval op de gehele bevolking of op alle jongeren;
- Ga door op de ingezette weg, maar met meer (wetenschappelijk) fundament onder de acties.

Op 1 juni jl. heeft u de beleidsreactie op het WODC-onderzoek 'Plan- en procesevaluatie Actieplan Wapens en Jongeren' aan de Kamer aangeboden.[2] Daarin is toegezegd om de Kamer in het najaar nader te informeren over het vervolg van het Actieplan. Met deze brief doet u die toezegging gestand.

2. Geadviseerd besluit

Akkoord gaan met de verzending van de Kamerbrief over de planning van de totstandkoming van het Actieplan Wapens en Jongeren en over lopende trajecten.

3. Kernpunten

Met deze brief informeert u de Kamer over het vervolg op het Actieplan en over de lopende activiteiten. Om tot een weloverwogen vervolg op het Actieplan te komen, is zorgvuldige afstemming tussen de betrokken partijen nodig. Bovendien zijn, indachtig de aanbevelingen uit de plan- en procesevaluatie, de resultaten uit

[1] Actieplan Wapens en Jongeren.

[2] Kamerstukken II, 2022-2023, 28741, nr. 93.

een verdiepend onderzoek belangrijk voor het vervolg van het Actieplan. De resultaten uit dit verdiepend onderzoek vergen meer tijd dan eerder was voorzien. U meldt de Kamer dat het vervolg op het actieplan is voorzien na de zomer. En laat zien dat ondertussen in gezamenlijkheid met alle betrokken partners doorgewerkt wordt.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Veiligheid en Bestuur

Datum
22 december 2023

Ons kenmerk
5108762

4. Toelichting

4.1 Politieke context

- In 2020 is het Actieplan Wapens en Jongeren opgesteld door een gezamenlijke inzet van de ministeries van Justitie en Veiligheid en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 16 gemeenten, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, stichting Halt, het Openbaar Ministerie, de politie, de Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdzorg Nederland (koepelorganisatie voor jeugdreclassering en jeugdbescherming) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
- De uitvoering is zoveel mogelijk in gezamenlijkheid vormgegeven. Er is sinds de totstandkoming een netwerk van en voor de betrokken partijen. Dit netwerk komt periodiek bijeen (zowel ambtelijk als bestuurlijk).
- Op 8 maart 2023 is de plan- en procesevaluatie van het Actieplan zoals uitgevoerd door het WODC naar de Kamer gestuurd. In de evaluatie is geanalyseerd hoe het actieplan tot stand is gekomen en op basis van welke aannames voor bepaalde acties is gekozen.
- De evaluatie is op 31 mei 2023 kort aan de orde geweest in het Commissiedebat Justitiële Jeugd. De minister voor Rechtsbescherming zei in dat debat te komen met een vervolgstap, een vervolgactieplan.
- Met de Kamerbrief van 1 juni 2023 deelde u een inhoudelijke reactie op de evaluatie met de Kamer.
- In deze reactie geeft u, met inachtneming van de aanbevelingen uit de evaluatie, aan dat de deelnemers aan het Actieplan zich gezamenlijk blijven inzetten op het tegengaan van wapenbezit en wapengebruik onder jongeren, onder meer door:
  1. Verdiepend onderzoek te doen naar de doelgroep en de achterliggende oorzaken voor het dragen wapens.
  2. In te zetten op contact met de doelgroep. Door de inzet van jongerenwerkers en rolmodellen.
  3. Aandacht te besteden aan scherpte in de uitvoering. Om de doelgroep beter te bereiken, worden acties gericht op specifieke wijken en jongeren.
  4. Het ontstane netwerk van ambtenaren, bestuurders en professionals te behouden.
- Ook is toegezegd om de Kamer in het najaar nader te informeren over het vervolg van het Actieplan.
- Tijdens het rondetafelgesprek Wapens en Jongeren dat op 28 september jl. is gehouden is teruggekeken op het eerste Actieplan en vooruitgekeken naar het nieuwe Actieplan[3]. Hieruit blijkt dat de problematiek nog altijd zeer levendig is. De voor deze bijeenkomst opgestelde position papers worden betrokken bij het vervolg op het Actieplan.

4.2 Afstemming

De brief is afgestemd met de betrokken beleidsdirecties (DGRR, DGSenB, DGPenV), de VNG, het ministerie van OCW en met DCOM en gedeeld met DGO.

[3] Wapens en jongeren | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Veiligheid en Bestuur

Datum
22 december 2023

Ons kenmerk
5108762

De totstandkoming van het (vervolg op het) Actieplan is een samenwerking tussen de ministeries van Justitie en Veiligheid, voor Rechtsbescherming en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 20 gemeenten, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, stichting Halt, het Openbaar Ministerie, de politie, de Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdzorg Nederland (koepelorganisatie voor jeugdreclassering en jeugdbescherming) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. In het voorjaar van 2024 wordt een Bestuurlijk Overleg georganiseerd, waaraan bovenstaande partijen zullen deelnemen.

4.3 Communicatie
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.